

Предмет: МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК	
Тема: ЈАЗИК И КОМУНИКАЦИЈА Вкупно часови: 70 Време за реализација: Во текот на целата година	Време за реализација: Во текот на целата година
Изготвиле: Марија Пискачева	од ОУ: „ Коле Канински“ Битола
Адаптирале:	од ОУ:

содржини (и поими)	стандарди за оценување	часови	активности	средства	следење на напредокот
Наука за јазикот Комуникација – елементи и видови (елементи на комуникацијата: пораката, испраќач на пораката, примач на пораката, средство за пренесување на пораката; знак, симбол, сигнал, сигнална и симболичка комуникација, вербална и невербална комуникација, посредна и непосредна комуникација,	Го објаснува поимот комуникација. Ги објаснува елементите на комуникацијата преку пример.	1	Учениците се поделени во групи, добиваат илустрации со различни средства за комуникација, на пример: телевизор, телефон, компјутер, а потоа имаат задача да размислат какви пораки може да се пренесат со помош на посоченото средство на илустрацијата. Секоја група кратко презентира пред останатите групи. Потоа се поведува дискусија со насочени прашања: Како се нарекува процесот во кој се разменуваат пораки/информации? Што користевте како средство за пренесување на пораките? Дали користевте само зборови? Дали користевте гестови и мимики? Како се нарекува оној кој ја испраќа пораката и како се нарекува оној кој ја прима	Техничка опрема во училницата: електронска табла, училишна табла, компјутерска технологија, печатач. Средства и ресурси за учење: фотографии, слики, плакати, снимки од нарации, аудио – визуелни снимки;	усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи;

<p><i>еднонасочна и заемна комуникација)</i></p>	<p>Прави разлика помеѓу знак, симбол и сигнал. Споредува различни видови комуникација (сигнална и симболичка комуникација, вербална и невербална комуникација, посредна и непосредна, еднонасочна и заемна комуникација) користејќи соодветни примери.</p>	<p>1</p>	<p>пораката? Учениците во групи преку техниката грозд ги претставуваат основните елементи на комуникацијата.</p> <p>Учениците работат во двојки. Разгледуваат фотографии и слики со различни примери на знаци кои секојдневно ги користиме (жолти лисја, гулаб со маслинова гранка во клунот, училишно свонче, автомобил украсен со цвеќиња, стапалка на плажа, семафор). Под секоја фотографија/слика, учениците треба да запишат каква порака е испратена и како му е упатена на примачот. Се поведува разговор што е знак и каква е неговата улога и кои од знаците се испратени со намера, а кои не се испратени со намера до испраќачот. Потоа, учениците во двојки ги подредуваат знаците од примерите во табела на таблата која е поделена во две колони: сигнали и симболи. Неколку парови ја презентираат табелата со подредените знаци (сигнали и симболи) пред целата паралелка. На крајот табелата се дополнува и со други примери за сигнална и симболичка комуникација.</p>	<p>Техничка опрема во училиницата: електронска табла, училишна табла, компјутерска технологија, печатач. Средства и ресурси за учење: фотографии, слики, плакати, снимки од нарации, аудио – визуелни снимки;</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; одговорите на квизови (куси тестови) што се дел од поучувањето; изработката на проекти; изготвувањето постери; тестовите на знаења; рефлексивните дневници;</p>
--	--	----------	---	---	--

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА ЗА ТЕМА 1

	Креира и презентира модели на пренесување пораки во различни комуникациски ситуации.	1	На учениците преку слики, видеа, инсерти им се презентираат различни видови комуникација. Учениците ги идентификуваат и низ дискусија ги објаснуваат различните видови комуникација од презентацијата. Потоа се делат во групи. Секоја група креира и презентира по еден пример за различен вид комуникација со слика и со зборови. Останатите групи слушаат и дополнуваат со свои примери.	Техничка опрема во училницата: електронска табла, училишна табла, компјутерска технологија, печатач. Средства и ресурси за учење: фотографии, слики, плакати, снимки од нарации, аудио – визуелни снимки;	усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; одговорите на квизови (куси тестови) што се дел од поучувањето; изработката на проекти; изготвувањето постери; тестовите на знаења; рефлексивните дневници;
Фонетика ☐ Поделба на гласовите	Ја објаснува поделбата на гласовите на	1		Техничка опрема во училницата:	усните одговори на прашања

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА ЗА ТЕМА 1

<p>(самогласки, согласки, самогласно р)</p>	<p>самогласки и согласки.</p>		<p>Учениците се поделени во групи. Секоја група добива сет со примери од зборови кои го содржат р во позиција на</p>	<p>електронска табла, училишна табла, компјутерска технологија, печатач.</p>	<p>поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и</p>
---	--	--	--	--	---

	<p>Наведува и конструира примери со самогласното р во усна и писмена комуникација.</p> <p>Правилно го пишува р во даден</p>	<p>1</p>	<p>самогласка и р во позиција на согласка. Групите имаат задача да ги поделат зборовите на слогови и да го определат самогласното р во посочените примери. Во продолжение тие добиваат текст од кој ќе ги распоредат зборовите кои го имаат во својот состав самогласното р во табела со две колони. Во едната колона ги внесуваат зборовите во кои самогласното р е на почетокот на зборот и се пишува со апостроф, а во другата колона р е во средината на зборот и се пишува без апостроф. На крајот секоја група го презентира сработеното и пишуваат по еден нов пример на самогласното р во различна позиција во зборот.</p> <p>Учениците се поделени во групи. Секоја група добива сет со примери од зборови кои го содржат р во позиција на самогласка и р во позиција на согласка. Групите имаат задача да ги поделат зборовите на слогови и да го определат</p>	<p>Средства и ресурси за учење: шеми и прикази за наставниот материјал, паноа кои го следат материјалот по подрачја; речници, правопис, лексикони, едукативни софтвери, снимки од нарации, аудио – визуелни снимки;</p>	<p>учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; одговорите на квизови (куси тестови) што се дел од поучувањето; тестовите на знаења; рефлексивните дневници;</p>
--	--	----------	---	---	---

	<p>збор (со или без апостроф).</p>		<p>самогласното р во посочените примери. Во продолжение тие добиваат текст од кој ќе ги распоредат зборовите кои го имаат во својот состав самогласното р во табела со две колони. Во едната колона ги внесуваат зборовите во кои самогласното р е на почетокот на зборот и се пишува со апостроф, а во другата колона р е во средината на зборот и се пишува без апостроф. На крајот секоја група го презентира сработеното и пишуваат по еден нов пример на самогласното р во различна позиција во зборот.</p>		
--	------------------------------------	--	--	--	--

<p>Фонетика Поделба на согласките по звучност <i>(звучни, беззвучни и сонанти)</i></p>	<p>Идентификува звучни, беззвучни согласки и сонанти во даден збор.</p>	<p>1</p>	<p>На учениците им се претставува поделбата на гласовите според признакот звучност на графички организатор по избор на наставникот/наставничката. Се поттикнуваат да ги изговараат гласовите, по претставен пример од наставникот и да забележуваат разлики во артикулацијата. Наставникот/наставничката со насочувачки прашања и објаснувања ги води кон главниот заклучок – треперењето на гласните жици, односно нивната затегнатост при изговорот ја создава нивната звучност. Најзвучни се самогласките, потоа сонантите и на крајот согласките. При изговорот на согласките, доколку гласните жици не се оптегнати, туку опуштени, се создаваат беззвучните согласки. На крајот учениците во дадени зборови ги детектираат звучните и беззвучните гласови и заеднички се проверуваат.</p>	<p>Техничка опрема во училиницата: електронска табла, училишна табла, компјутерска технологија, печатач. Средства и ресурси за учење: шеми и прикази за наставниот материјал, паноа кои го следат материјалот по подрачја; речници, правопис, лексикони, едукативни софтвери, снимки од нарации, аудио – визуелни снимки;</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; одговорите на квизови (куси тестови) што се дел од поучувањето; тестовите на знаења; рефлексивните дневници;</p>
	<p>Наведува примери на двојки составени од звучна и</p>	<p>1</p>	<p>Учениците добиваат картички со гласови. Наставникот на таблата поставува приказ /табела од паровите звучна и</p>	<p>Техничка опрема во училиницата: електронска табла, училишна табла,</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од</p>

	<p>безвучна согласка.</p>		<p>безвучна согласка. Им објаснува да ги читаат во пар како што се прикажани во табелата, при што ученикот кој ја има картичката Б ја изговара, а веднаш по него се изговара П и така сè до безвучната Х. Изговорот во парови се повторува неколку пати. Потоа учениците добиваат табела во која недостига една согласка од парот. Учениците имаат задача да ја пополнат табелата и заеднички да се проверат. На крајот од активноста на импровизирано петолиние и со различна боја, учениците ги запишуваат гласовите според звучноста, така што на најгорните линии стојат самогласките, па подолу сонантите, па звучните согласки и најдолу безвучните согласки.</p>	<p>компјутерска технологија, печатач. Средства и ресурси за учење: шеми и прикази за наставниот материјал, паноа кои го следат материјалот по подрачја; речници, правопис, лексикони, едукативни софтвери, снимки од нарации, аудио – визуелни снимки;</p>	<p>наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; одговорите на квизови (куси тестови) што се дел од поучувањето; тестовите на знаења; рефлексивните дневници;</p>
<p>Фонетика Гласовни промени: едначење на согласките по звучност и обезвучување на звучните согласки на крајот од зборот</p>	<p>Ги наведува и објаснува гласовните промени и дава примери за едначење на согласките по звучност и обезвучување на звучните согласки</p>	<p>2</p>	<p>Учениците разгледуваат на табла примери и дискутираат за начинот на нивниот изговор, односно како е полесно изговарањето во позиции на звучна и безвучна согласка една до друго во зборот, пример: клуб-крупски (клуб + ски), риба-рипка (риб + ка), снег-снекче (снег + че), град-гратче (град + че), тежок-тешка</p>	<p>Техничка опрема во училиницата: електронска табла, училишна табла, компјутерска технологија, печатач. Средства и ресурси за учење: шеми и прикази за наставниот</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот;</p>

	<p>на крајот на зборот.</p> <p>Идентификува и објаснува едначење на согласките по звучност во даден збор.</p> <p>Идентификува обезвучување на звучните согласки на крајот на даден збор</p>	<p>(теж + ка), блиска (близ + ка), гозба (гост + ба). Учениците заклучуваат дека поради приспособување на гласовите за полесен изговор настанува гласовна промена која се вика едначење по звучност. Потоа учениците работат индивидуално врз текст во кој има зборови каде настанува едначење по звучност. Ги детектираат и дискутираат за погрешно напишаните зборовите во него, а потоа ги запишуваат на таблата и се обидуваат да ги изговораат.</p> <p>Учениците ги изговараат зборовите кои се на таблата и забележуваат кој збор како се изговара: даб, џеб, бев, живеев, прав, прв, праг, драг, брег, снег, млад, град, ред, рид, грабеж, надеж, бодеж, стремеж, копнеж, еж, нож, образ, мраз. Потсетувајќи се на табеларниот приказ на звучни и безвучни двојки дискутираат за звучните и безвучните согласки. Заклучуваат дека звучните согласки на крајот од зборот се изговараат како безвучни, бидејќи е така полесно, но</p>	<p>материјал, паноа кои го следат материјалот по подрачја; речници, правопис, лексикони, едукативни софтвери, снимки од нарации, аудио – визуелни снимки;</p>	<p>домашните задачи; одговорите на квизови (куси тестови) што се дел од поучувањето; тестовите на знаења; рефлексивните дневници;</p>
--	--	---	---	---

<p>Фонетика</p> <p>Правописни правила во однос на гласовните промени едначење по звучност и обезвучување на звучните согласки крајот на зборот</p>	<p>Ги применува правописните правила за: едначење на согласките по звучност во дадени зборови и обезвучување на крајот на зборот.</p>	<p>1</p>	<p>обезвучувањето не се бележи во пишувањето.</p> <p>Учениците проследуваат презентација со примери во кои се посочени правилата за едначење на согласките по звучност и обезвучување на звучните согласки на крајот од зборот. При читањето на примерите, учениците низ прашања откриваат кога доаѓа до едначење на согласките по звучност и според која согласка се врши оваа гласовна промена. Истата постапка ја повторуваат за обезвучувањето на звучните согласки на крајот од зборот. Учениците продолжуваат да работат во двојки. Секоја двојка добива наставен лист со текст во кој гласовните промени не се соодветно забележани/ напишани, истото го коригираат. Сработеното се презентира пред целата паралелка со почитување на правоговорот и правописот.</p>	<p>Техничка опрема во училницата: електронска табла, училишна табла, компјутерска технологија, печатач. Средства и ресурси за учење: шеми и прикази за наставниот материјал, паноа кои го следат материјалот по подрачја; речници, правопис, лексикони, едукативни софтвери, снимки од нарации, аудио – визуелни снимки;</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; одговорите на квизови (куси тестови) што се дел од поучувањето; тестовите на знаења; рефлексивните дневници;</p>
<p>Фонетика</p> <p>Акцент (акцентиран слог, акцентен знак, определен, третосложен, динамичен,</p>	<p>Правилно ги акцентира зборовите и го нагласува акцентираниот слог при читањето</p>	<p>1</p>	<p>Учениците слушаат аудио снимка во кој говорникот еднаш неправилно, а друг пат правилно акцентира двосложни и трисложни зборови. Дискутираат за</p>	<p>Техничка опрема во училницата: електронска табла, училишна табла, компјутерска</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици;</p>

<p>акцентирање сложени зборови)</p>	<p>и при усно изразување и говорење.</p>		<p>разликите од едната и другата снимка. Потоа повторно слушаат и анализираат. Им се објаснува дека разликите се настанати поради различното акцентирање. Потоа се поставуваат примери на таблата. Наставникот чита акцентирајќи правилно и бара од учениците да го забележат повишувањето/нагласувањето на еден слог во зборот. Во завршниот дел наставникот им го презентира правилото за акцентирање: кај зборовите составени од два слога, при изговор се нагласува вториот слог (на пр. добар, дедо, вака итн.), а кај трисложните зборови, при изговор се нагласува третиот слог од десно кон лево (на пр. Марија, ученик итн.). Потоа учениците добиваат листа со двосложни и трисложни зборови кои треба да ги напишат поделени на слогови и да го означат слогот на кој паѓа акцентот. На крајот, учениците ги читаат на глас зборовите од листата, прво акцентирајќи ги правилно, а потоа звуковно нагласувајќи го акцентираниот слог.</p>	<p>технологија, печатач. Средства и ресурси за учење: шеми и прикази за наставниот материјал, паноа кои го следат материјалот по подрачја; речници, правопис, лексикони, едукативни софтвери, снимки од нарации, аудио – визуелни снимки;</p> <p>Средства и ресурси за учење: шеми и прикази за наставниот материјал, паноа</p>	<p>поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; одговорите на квизови (куси тестови) што се дел од поучувањето; тестовите на знаења; рефлексивните дневници;</p>
-------------------------------------	--	--	--	---	---

	<p>Правилно бележи со акцентски знак едносложни, двосложни, трисложни и повеќесложни зборови.</p> <p>Го идентификува и бележи акцентот кај сложените зборови</p>	<p>2</p>	<p>Учениците самостојно избираат текст (од кој било стил), го читаат пред одделението со почитување на правилата за акцент кои ги изучиле. Имаат задача активно да слушаат, да водат белешки за акцентирањето и да си даваат повратна информација по секое читање според запишаните белешки за неправилно акцентирани зборови</p> <p>Учениците добиваат работен лист во кој има две колони: едната означена како колона во која се посочени зборови: оро, водач, вино, жито, дрво, ред, север, исток, запад, југ, а другата како колона во која ќе образуваат и ќе бидат запишат нови зборови составени од два дела: ороводец, виножито, сончоглед и сл. По завршување на задачата учениците прво ги читаат зборовите што ги добиле како наведени во првата колона, а потоа ги читаат новите зборови од втората колона и ги запишуваат на таблата. Со помош на прашања учениците констатираат дека има прости и сложени зборови и дека најголем дел од</p>	<p>кои го следат материјалот по подрачја; речници, правопис, лексикони, едукативни софтвери, снимки од нарации, аудио – визуелни снимки;</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; одговорите на квизови (куси тестови) што се дел од поучувањето; тестовите на знаења; рефлексивните дневници;</p>
--	---	----------	---	--	---

	<p>Ги наведува карактеристиките на акцентот на македонскиот стандарден јазик (определен, третосложен, динамичен).</p>	<p>1</p>	<p>Учениците работат во пар, добиваат текст, го читаат и од него извлекуваат десет збора по свој избор. Ги делат зборовите на слогови. Ги изговараат и забележуваат кој слог е нагласен, бележат со акцентен знак и дискутираат дали определениот акцентиран слог се менува доколку зборот добие некоја наставка или друга измена во неговата должина. Заклучоците за карактеристиките ги даваат сами по насоки на наставникот и ги запишуваат на таблата.</p>	<p>Техничка опрема во училиницата: електронска табла, училишна табла, компјутерска технологија, печатач. Средства и ресурси за учење: шеми и прикази за наставниот материјал, паноа кои го следат материјалот по подрачја; речници, правопис, лексикони, едукативни софтвери, снимки од нарации, аудио визуелниснимки</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; одговорите на квизови (куси тестови) што се дел од поучувањето; тестовите на знаења;</p>
--	--	----------	---	---	---

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА ЗА ТЕМА 1

					рефлексивните дневници;
Активности за следење на постигањата на учениците од комуникација - елементи и видови и фонетика	Го анализира, проценува, подобрува и применува сопственото учење од стандардите од комуникација - елементи и видови и фонетика	1	●Учениците одговараат на квизови или наставни листови за да се повтори наученото.	Наставни листови, (тестови на знаења) Дигитални уреди (квизови)	усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; контролните вежби; тестовите на знаења;

<p>Морфологија</p> <p>Именки: видови именки и граматички категории на именките</p> <p><i>(општи и сопствени, збирни и материјални, конкретни и апстрактни именки, граматичките е категории род, број и определеност, член, членски наставки)</i></p>	<p>Ги наведува видовите именки: општи и сопствени, конкретни и апстрактни, збирни и материјални.</p> <p>Го идентификува видот на именките во даден текст и наведува примери на различни видови именки.</p>	<p>2</p>	<p>Учениците се делат во групи. Секоја група добива наставен лист во кој има различни задачи: да се направи попис на сите предмети во училницата, да се набројат имињата на предметите кои се користат кога се подготвува храна, рецепт, краток текст кој изобилува со именки од некоја конкретна област – пример градежништво, или текст со попис на артикли од бутик и сл. Потоа прават табела во која определуваат кои од именките се: општи и сопствени, конкретни и апстрактни, збирни и материјални (некои од именките може да се најдат во неколку колони од табелата). Задача за учениците е да бараат што е заедничко, а што посебно за општите и сопствените, конкретните и апстрактните, збирни и материјалните именки и сл. Заклучоците ги презентира секоја група пред паралелката.</p>	<p>Предмети, експонат, фотографии, мапи, презентации</p>	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Практични вежби (читање, пишување); Домашни задачи;</p>
	<p>Ги идентификува и ги наведува формите за род и број на именки и колебливоста на родот кај именките во даден текст.</p>	<p>1</p>	<p>Учениците работат во двојки. Добиваат наставен лист со две табели. Меѓусебно треба да си кажат по пет општи именки и да ги запишат во табелите одредувајќи род и број на кажаните именки. Неколку ученици ги читаат примерите пред сите.</p> <p>Учениците се поделени во парови и добиваат наставен лист на кој е напишан</p>	<p>Аудиозаписи Видеозаписи Наставни листови Списание Картички</p>	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни</p>

			<p>текст, пример: Владо седеше покрај огнот на плажата каде што имаа забава.</p> <p>Одеднаш забележа дека нараквицата на Мери беше во жарта. О, како да ја спаси? Зеде стапче и ја пренесе на безбедно во сувиот песок. Но потоа кога сакаше да ја допре, нараквицата беше пожешка од жар. Ја фрли и падна назадечки во песокта. На наставниот лист задебелени се: песок, песокта, жар, жарта. Учениците имаат задача да го одредат родот кај именките и за истото се прави дискусија. Заклучуваат дека кај одредени именки во македонскиот јазик има колебање во родот, односно дека се двородови именки.</p>		<p>листови; Практични вежби (читање, пишување); Домашни задачи;</p>
	<p>Ја објаснува улогата на членската наставка кај именките и ги наведува трите форми на членските наставки според родот и бројот на именките.</p>	2	<p>Учениците добиваат текст заситен со именки. Наставникот посочува да ги напишат именките во своите тетратки. На таблата се пишуваат примери од членувани и нечленувани именки, а учениците ги разгледуваат примерите и прават свои заклучоци. Потоа на таблата се поставени слики, постери и слично, од каде може да се види дека именките се визуелно претставени со различна оддалеченост од говорителот. Учениците создаваат свои примери, реченици во кои ги употребуваат именките со различни членски наставки. Читаат и коментираат што означуваат: -ов,-ва,-во,-ве и кога се</p>	<p>Аудиозаписи Видеозаписи Наставни листови Списание Картички</p>	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Практични</p>

	<p>Правилно ги користи членските наставки при изразување на просторната определеност во зборовните изрази</p>		<p>употребуваат (блиску до тој што зборува), -он,-на,-но,-не и кога се употребуваат (далеку од тој што зборува), -от,-та,-то,-те и кога се употребуваат (пред тој што зборува). Заклучуваат заедно со наставникот/наставничката дека со членувањето се изразува определеност на именките.</p> <p>Учениците работат во парови. Извлекуваат неколку картички со именки. Задачата е едниот ученик да влече картичка и да му ја прочита именката на другиот. Тој да ја членува и да ја запише во тетратката, а потоа и да ја определи родот и бројот кај истата. Потоа учениците си ги заменуваат своите улоги. Неколку пара ученици ги запишуваат одговорите на таблата образложувајќи ги граматичките категории кај именките.</p>		<p>вежби (читање, пишување); Домашни задачи;</p>
<p>Активности за следење на постигањата на учениците од морфологија(именки)</p>	<p>Го анализира, проценува и подобрува и применува сопственото учење од стандардите морфологија(именки)</p>	<p>1</p>	<p>Учениците одговараат на квизови или наставни листови за да се повтори наученото.</p>	<p>Наставни листови, (тестови на знаења) Дигитални уреди (квизови)</p>	<p>Усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици;</p>

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА ЗА ТЕМА 1

					контролните вежби; тестовите на знаења;
--	--	--	--	--	--

<p>Придавки: граматички категории на придавките и степенување на придавките <i>(описни придавки, граматички категории род, број и определеност степенување на придавките - позитив, компаратив, суперлатив)</i></p>	<p>Правилно ги користи формите на граматичките категории на придавките во усното и во писменото изразување</p>	1	<p>Учениците учествуваат во игровна активност „Погоди го предметот и опиши го“, во парови. Секој ученик треба да замисли еден предмет кој се наоѓа во училницата. Потоа, секој ученик на лист хартија треба да напише три придавки кои го објаснуваат замислениот предмет (на пример, ако ученикот го замислил зборот „врата“ може да ги напише придавките: дрвена, бела, голема). Потоа учениците си ги менуваат листовите и секој треба врз основа на напишаните придавки да го погоди замислениот предмет на своето другарче. Парот добива поен тогаш, кога и двајцата ученици од парот ќе го погодат зборот на своето другарче и ќе ги кажат граматичките категории на придавките</p>	<p>Предмети, експонат, фотографии, мапи, презентации</p>	<p>Изработки на ученикот; Усните одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Практични вежби (читање, пишување); Домашни задачи; •</p>
--	---	---	--	--	---

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА ЗА ТЕМА 1

			кои се употребени за описот на зборот/ именката		Одговор и на квизови
	Правилно ги користи формите за членување на придавките во согласност со членувањето на именките.	2	Учениците поделени во групи добиваат текстови во кои ги подвлекуваат именките и ги одредуваат граматичките категории род, број и определеност. Потоа за секоја именка пишуваат по неколку придавки и составуваат реченица. Откако ќе завршат со активноста, групите даваат сопствени коментари во однос на поврзаноста на определеноста кај придавките и именките во дадените примери.	Наставни листови	Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови;

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА ЗА ТЕМА 1

	<p>Ги препознава описните придавки, го објаснува нивното значење и ги применува во усна и писмена комуникација.</p>	1	<p>Учениците добиваат илустрации како мотивација да направат описи на нешта кои ќе ги селектираат од илустрацијата. Секој посебно го образложува значењето на описните придавки кои ги користел/а.</p>	<p>Илустрирани картички Наставни листови</p>	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи;</p>
	<p>Образува смисловни и граматички правилни состави од именка и придавка/придавки.</p>	1	<p>Учениците добиваат на наставен лист краток текст со содржина која е поврзана со некои од содржините по другите предмети. Ги пронаоѓаат именките во текстот, а потоа за нив смислуваат придавки со кои ќе образуваат смисловно и граматички правилни состави од именка и придавка/придавки.</p>	<p>Наставни листови</p>	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи;</p>

	<p>Правилно образува компаратив и суперлатив на придавките и ги применува правописните правила во однос на степенувањето</p>	2	<p>Учениците работат во групи. Пред секоја група се поставуваат по три предмети кои ги карактеризира исто својство кое е застапено во помал или поголем степен. Во рамките на групата учениците треба да определат кај кој предмет истото својство е застапено во помал, односно поголем степен. Потоа споредуваат два предмети и определуваат кај кој предмет својството е застапено во поголем/помал степен. Од употребените придавки учениците во групите составуваат реченици, а потоа по еден ученик од групите ги запишува речениците на таблата, презентирајќи што сработиле и заедно ги коментираат и ги согледуваат карактеристиките во однос на степенувањето. Заедно со наставникот заклучуваат дека се степенуваат описните придавки и дека истите разликуваат две форми за степен (компаратив и суперлатив) претставени преку претставките по- и нај- кои се пишуваат заедно/слеано со основната форма на придавката.</p> <p>Учениците се застанати во круг. Си подаваат топче. Оној кој го има топчето кажува именка и го фрла топчето кон некој од кругот, тој кој го добива топчето кажува</p>	<p>Предмети, експонат, фотографии, мапи, презентации</p>	<p>Изработки на ученикот; Усните одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот;</p>
<p>Активности за следење на</p>			<p>Учениците се застанати во круг. Си подаваат топче. Оној кој го има топчето кажува именка и го фрла топчето кон некој од кругот, тој кој го добива топчето кажува</p>		

<p>постигањата на учениците од морфологија(придавки)</p>	<p>Го анализира, проценува и подобрува и применува сопственото учење од стандардите за морфологија(придавк и)</p>	<p>1</p>	<p>придавка и го подава топчето пак, третиот ја степенува придавката. Постапката се повторува додека има интерес за играта.</p> <p>Учениците одговараат на квизови или наставни листови за да се повтори наученото.</p>	<p>Наставни листови, (тестови на знаења)</p> <p>Дигитални уреди (квизови)</p>	<p>Усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици;</p> <p>контролните вежби;</p> <p>тестовите на знаења;</p>
---	---	----------	---	---	--

<p>Лични замени : граматички категории лице, број и род; показни замени: граматички категории род и број</p>	<p>Ја објаснува (преку примери) улогата на личните замени во реченицата со кои се означува односот на учесниците во разговорот.</p> <p>Ги наведува личните замени во еднина и множина, со нагласување на формите за граматичката категорија род само во 3. л. еднина.</p> <p>Ги идентификува личните замени во даден текст и го определува нивниот род, број и лице</p>	<p>2</p>	<p>Наставникот ги претставува основните форми на личните замени: еднина 1. л. јас, 2. л. ти, 3. л. тој, таа, тоа; множина 1. л. ние, 2. л. вие, 3. л. тие. Учениците добиваат текст во кој се употребени сите лични замени во различно лице и број . Имаат задача да ги најдат и подвлечат и да го одредат нивните категории лице, број и род доколку се во 3.л. едина. Откако ќе ги прочитаат идентификуваните лични замени, преку дискусија изведуваат заклучок за тоа кога се користат основните форми на личните замени: прво лице е лицето што зборува; второ лице е лицето кому му се зборува; трето лице е лицето за кое се зборува.</p> <p>Учениците, поделени во групи, смислуваат реченици во кои правилно ги користат личните замени (објаснувајќи ја нивната поврзаност со учесниците во говорната ситуација) што ги кажуваат усно, и реченици што ги запишуваат</p>	<p>Презентации Наставни листови Картички</p>	<p>Изработките на ученикот;</p> <p>Поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот</p> <p>Усните одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците;</p> <p>Одговори дадени во наставни листови;</p> <p>Домашни задачи;</p> <p>Одговори на квизови</p>

	<p>Ги идентификува показните заменки во даден текст и го определува нивниот род и број.</p> <p>Ги поврзува формите на показните заменки со формите на членуваните именки.</p> <p>Прави разлика помеѓу показните заменки тој, таа, тоа и личните заменки за 3. лице еднина</p>	2	<p>Учениците работат поделени во групи. Добиваат текст во кој има употребено показни заменки. Имаат две задачи: да ги пронајдат сите показни заменки и да го одредат нивниот број и род. Да ги пронајдат членуваните придавки и именки, и истите да ги заменат со показна заменка. (На пример: Писменцево однеси му го на момчено со црвена јакна и донеси ми ја црвената јакна/ Ова писменце однеси му го на она момче со црвена јакна и донеси ми ја таа јакна.) Потоа дискутираат за разликата меѓу личните заменки во трето лице еднина и показните заменки тој, таа, тоа. Секоја група запишува по два нови примери за секој вид задача.</p>		
--	---	---	---	--	--

<p>Глаголи: значење, граматички категории, составни делови, класификациј а, глагол сум и има; лично- глаголска форма <i>(дејство и</i> <i>состојба;</i> <i>лице, време,</i> <i>број и вид;</i> <i>опит дел на</i> <i>глаголот и</i> <i>основен вокал;</i> <i>глаголски</i> <i>групи; прости</i> <i>глаголски</i> <i>форми,</i> <i>сложени</i> <i>глаголски</i> <i>форми,</i> <i>сегашно</i> <i>време,</i> <i>минато</i> <i>определено</i></p>	<p>Ги разликува глаголите според значењето – дејство или состојба.</p> <p>Разликува глаголски форми според граматичките категории време, број, лице и вид.</p>	<p>3</p>	<p>Учениците се поделени во двојки и со помош на техниката минута работа имаат задача да запишат во своите тетратки по пет глаголи, а потоа со истите да состават пет реченици. Во примерите најпрво одредуваат што означува глаголот: дејство или состојба. Во истите примери со глаголи потоа разликуваат лице, време и број. Сработеното го презентираат запишувајќи ги примерите на таблата. Потоа учениците добиваат наставен лист со табела во две колони каде треба да ги запишат глаголите од таблата и да ги распоредат во колоните според поставените барања. Во првата колона глаголите со кои се искажува дејство кое е во процес во одвивање, а во втората колона треба да се распоредат глаголи со кои се искажува дејство во неговата заокруженост увежбувајќи ја категоријата вид кај глаголите. Сите одговори се проверуваат заеднички во паралелката.</p>	<p>Компјутер / интернет Печатени материјали Наставни листови Игри и техники /</p>	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Практични вежби и изведби, изработки</p>
	<p>Правилно образува свршени глаголи од</p>		<p>Учениците имаат задача да ги пронајдат глаголите од даден текст, може да биде и</p>	<p>Наставни листови</p>	<p>Поставувањето прашања и</p>

<p>време, идно време)</p>	<p>несвршени и обратно.</p>	<p>песна или неколку реченици. Откако ќе ги одделат, ја определуваат основата форма на глаголот и неговиот вид. Потоа им се претставува глаголскиот конјугатор, кој може да се најде на интернет како посебна апликација, и таму внесувајќи ја основната форма на глаголот, проверуваат дали точно го определиле видот на глаголот. Штом проверат, го трансформираат глаголот: ако е свршен, во несвршен и обратно.</p> <p>Учениците работат во парови. Добиваат наставен лист на кој има запишано пет несвршени глаголи. Задачата е да ги трансформираат во свршени со користење на префикси (гради-изгради, мие-измие). Потоа, пет свршени глаголи треба да ги трансформираат во несвршени на тој начин што ќе им додадете суфикс -ва или -ува на свршените, на пример: седне (свршен) – седнува (несвршен), изгрее (свршен) – изгрева (несвршен). Сработено го презентираат пред целата паралелка. На крајот добиваат наставен лист со реченици во чиј состав се употребени глаголите: руча, вечера, телефонира и информира. Секој пар има задача да ја определи граматичката категорија вид кај посочените глаголи. Потоа се презентира</p>	<p>Печатени материјали</p>	<p>учеството во дискусиите на часот</p> <p>Усните одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи;</p>
---------------------------	-----------------------------	--	----------------------------	--

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА ЗА ТЕМА 1

			сработеното и се коментира видската припадност на употребените глаголи – видската припадност се определува само во реченицата, во контекстот.		
	Идентификува општ дел, основен вокал и наставка кај глаголот	1	Учениците се делат во групи. Секоја група добива пластифицирани составни делови за пет глаголи. Деловите се: општ дел, основен вокал и наставка . Во тие пет глаголи треба да се наоѓа и глагол кој нема наставка или глагол кој нема основен вокал, за да се воочи дека некогаш тие може да изостануваат. Задачата е да ги состават глаголите, да ги прочитаат и секој во својата тетратка да напише по една реченица. Потоа ги читаат пред сите ученици во паралелката.	Наставни листови Картички	Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Практични вежби и изведби, изработки

	<p>Ги разликува глаголските групи според тоа на која самогласка завршуваат во 3л. еднина сегашно време.</p>	<p>1</p>	<p>Учениците работат во мали групи, по четворица. Секоја група добива ист текст. Задачата е да ги пронајдат глаголите и да определат на кои од трите глаголски групи им припаѓаат. Претходно им се кажува колку глаголи има во текстот и колку од нив припаѓаат на а-глаголска група, колку на е-група, колку на и-глаголска група. Групата што ќе заврши прва и точно ќе одговори на задачата е победник.</p>	<p>Печатени материјали (текстови) Презентации Визуелни записи</p>	<p>Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи</p>
	<p>Разликува прости и сложени глаголски форми според употребата на личноглаголските форми</p>	<p>1</p>	<p>Учениците ги користат речениците од претходната активност и имаат задача да ги споредат глаголските форми. Треба да согледаат дека две од формите се прости (сегашно време и минато определено време), а третата (идно време) е сложена. На една презентација наставникот/наставничката им ги покажува сите глаголски форми со примери и визуелно заклучуваат кои се прости, а кои сложени според составот/градбата на глаголската форма.</p>		
	<p>Менува дадени глаголи во сегашно,</p>	<p>2</p>	<p>Учениците работат во групи. Секоја група добива наставен лист со примери на глаголски форми во сегашно, идно и</p>	<p>Шеми и прикази за глаголи</p>	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на</p>

	<p>идно и минато определено време.</p>	<p>минато определено време. На наставниот лист има табела со три колони и над секоја колона е запишано името на глаголското време: сегашно, идно и минато определено време. Групите имаат задача да ги подредат глаголите во колоните, образувајќи ги со наставките за соодветното време. Се врши проверка на сработеното пред целата паралелка и наставникот дава повратна информација.</p>	<p>Пликови со реченици</p>	<p>прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи</p>
<p>Посочува примери на глаголски форми за сегашно, идно и минато определено време.</p>		<p>Учениците се поделени во мали групи. Секоја група добива плик со по три реченици коишто се составени со глаголски форми за идно, сегашно и минато определено време со различни значења. Учениците треба ги посочат значењата на глаголските форма употребени во трите реченици. Секоја група ги дава одговорите на поставеното барање. Преку дискусија наставникот и учениците изведуваат заклучоци за значењата на глаголските форми употребени во посочените реченични ситуации.</p>		
<p>Ги менува и ги користи глаголите СУМ и ИМА во формите за сегашно,</p>	<p>2</p>	<p>Учениците ја играат играта Јас сум – ти си: Влечат сликички на кои има илустрирано инсекти, животни, предмети... Дел од нив се повторуваат.</p>	<p>Илустрирани картички Илустрации</p>	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања</p>

	<p>идно и минато определено време.</p>			<p>поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи</p>
		<p>Стојат во круг и се почнува со тоа што наставникот/наставничката кажува една илустрација од сликичките. Пр: пеперутка. и вели: „јас сум пеперутка“, ако има некој кој е пеперутка, а се наоѓа во близина на наставникот/наставничката, истапуваат еден чекор во кругот и наставникот/наставничката вели: „ти си пеперутка“, ако е подалеку од наставникот/наставничката, вели: „тој е пеперутка“. Ако се работи за повеќе ученици, во зависност од нивната поставеност, наставникот/наставничката вели: „ние сме пеперутки, и вие сте пеперутки, тие се пеперутки. При секоја промена на сликичката, наставникот/наставничката внимава на позицијата на ученикот кон кој се обраќа. Потоа ги запишува речениците од една сликичка на таблата, па разговара со учениците за тоа што го гледаат на таблата. Учениците треба да ги увидат личните заменки, но и формите на помошниот глагол сум во сегашно време. Играта се повторува со тоа што им се кажува на учениците да замислат дека сонувале оти се она што го има на картичката, па фразата сега ќе биде: „Јас сонував дека бев пеперутка...“ и така ги</p>		

		<p>добиваме формите од помошниот глагол сум за минато определено време.</p> <p>Во продолжение учениците поделени во две групи имаат задача да состават текст со десетина реченици, но едната група треба да ги користи формите на помошниот глагол сум во сегашно време, а другата треба да ги користи формите на помошниот глагол сум во минато определено време. Секоја група ги чита текстовите и се дискутираат разликите кои се јавуваат кај формите од помошниот глагол сум за двете времиња.</p> <p>Учениците добиваат различни илустрации кои ќе им помогнат да напишат реченици во кои ќе ги употребат глаголите сум и има. Им се посочува да ги користат во различно лице и број и во различни времиња.(пр.: Овој човек во минатото имал скап и луксузен автомобил, сега има само велосипед со кој успешно рекреира.)</p>		
--	--	--	--	--

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА ЗА ТЕМА 1

	<p>Ги менува постојните глаголски форми за време со форми за друго глаголско време.</p>	2	<p>Учениците се делат во три групи. Секоја група добива ист текст, но во истиот текст се употребени глаголи во различно време. Задачата е да се открие со кое глаголско време се искажани дејствата во текстот и како се пишува глаголската форма за даденото време. Примерите, групите ги запишуваат на таблата посочувајќи на времето кога се врши глаголското дејство.</p> <p>Учениците играат игра со тениско топче. Оној што го има топчето кажува реченица во сегашно време, го фрла топчето кај друг ученик и тој треба да ја трансформира реченицата во идно време, потоа следниот ученик којшто го има топчето ја трансформира во минато време. Учениците ги запишуваат речениците во тетратките и составуваат краток текст од запишаните реченици.</p>	<p>Печатени материјали Тениско топче</p>	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи</p>
	<p>Активности за следење на постигањата на учениците од морфологија(заменки и глаголи)</p>	1	<p>Го анализира, проценува и подобрува и применува сопственото учење од стандардите за (заменки и глаголи)</p>	<p>Наставни листови, (тестови на знаења) Дигитални уреди (квизови)</p>	<p>Усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; контролните вежби;</p>

					тестовите на знаења;
<p>Синтакса Реченица: поим, содржина и модална карактерист ика на реченицата <i>(расказни</i> <i>реченици,</i> <i>прашални</i> <i>реченици,</i> <i>извични</i> <i>реченици)</i></p>	<p>Ја идентификува реченицата како логичен состав од зборови, како граматички правилна конструкција и како интонациска целина.</p>	1	<p>Учениците добиваат лист хартија на кој има напишано реченица. Со ножица ја сечат реченицата на тој начин што секој збор претставува посебно парче, посебна единица. Од ученикот се бара правилно да ги спои парчињата хартија на тој начин што правилно ќе конструира реченица која ќе претставува една смислена јазична целина составена од нејзините основни елементи. Учениците ги читаат и запишуваат речениците на таблата, истакнувајќи ја поврзаноста на нејзините основни елементи.</p>	<p>Листови хартија Ножици</p>	<p>Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи</p>
	<p>Идентификува видови реченици според модалноста во даден текст.</p>	2	<p>Учениците се поделени во 4 групи и секоја група влече по еден лист со задача од кутија или од торбичка. На листовите има напишано: раскажи, желба, прашај, заповедај. Во зависност од зборот што го извлекле, треба да состават по 3 реченици преку кои ќе го изразат ставот на говорителот. (Пр: Вчера бев во Битола. Сакам сладолед. Каде одиш? Купи ми чоколадо!) Се читаат речениците, се дискутира каков став се изразува, што</p>	<p>Работни листови Постери Компјутер / интернет</p>	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори</p>

			<p>означуваат и со која интонацијата се читаат/интонираат.</p> <p>Учениците имаат задача да направат постер преку апликација соодветно достапна на интернет во кој како главна вест ќе имаат употребено расказна, прашална, желбена, извична реченица. (Кој е виновен за тоа што се случи? Денес времето ќе биде сончево и сл.) На часот ги презентираат постерите. Заеднички прават лектура на речениците и ја согледуваат соодветната интерпункција.</p>		<p>дадени во наставни листови;</p> <p>Грамматичка анализа на текст</p> <p>Домашни задачи</p>
<p>Синтакса</p> <p>Грамматичка структура на реченица (проста реченица, подмет, прирок - глаголски прирок)</p>	<p>Ја објаснува структурата на простата реченица и функцијата на прирокот и подметот во реченицата.</p>	1	<p>Учениците се поделени во групи. Секоја група добива краток текст во кој се означени простите реченици. Задачата е да се анализираат речениците. Од кои делови се составени? Каква информација ни даваат? Која е функцијата на простите реченици?</p> <p>Учениците се делат во парови. Секој пар добива картички на коишто има запишано различни видови зборови. Треба да изберат соодветни зборови и да состават реченица. Во продолжение добиваат задача да ја тргнат картичката каде што е прирокот. Се отвора дискусија дали може реченицата да стои без прирок?</p>	<p>Текст Картички со зборови</p>	<p>Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците;</p> <p>Одговори дадени во наставни листови;</p> <p>Домашни задачи</p>

	Креира проста реченица со подмет и прирок.	1	Учениците се поделени во парови. Секој пар прави своја табела со именки, заменки и придавки и глаголи. Потоа напишаните зборови ги користат за составување прости реченици . Во речениците подвлекуваат кој го врши дејството и кој збор го претставува самото глаголско дејство. Неколку реченици се запишуваат на таблата и се определува подметот и прирокот.	Табели, шеми од наставниот материјал	Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Домашни задачи

	<p>Ги препознава и ги разликува формите на глаголскиот прирок.</p>	<p>1</p>	<p>Учениците се делат во пет групи (поделбата е 1, 2, 3, 4, 5 – се именуваат со броеви). Во рамките на секоја група се игра пантомима: „Погоди што правам?“ Ученикот стои пред групата и прави некакво движење, учениците треба да го погодат дејството и потоа да состават реченица со тој глагол. (Пр: Сара прави движења дека трча, учениците запишуваат: Сара трча). Потоа наставничката им задава глаголи: модални (може, мора, смее, сака) или фазни глаголи (фати, зафати, продолжи, престана) и им кажува да ги прошират речениците користејќи ги и нив. (Сара почна да трча). Потоа со учениците се дискутира за формите на глаголскиот прирок и дека може да биде прост и сложен.</p>	<p>Картички со глаголи</p>	<p>Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Практични вежби Домашни задачи;</p>
--	---	----------	---	----------------------------	--

	<p>Составува реченици со различни видови зборови (именки, заменки и придавки) во функција на подмет.</p>	1	<p>Ученците се поделени во групи. Секоја група добива работен лист со примери за: именки, заменки, броеви или придавки. Задачата на групите е да го искористат секој збор од работниот лист во функција на вршител на глаголско дејство при составувањето реченица. Потоа по групи се читаат речениците и се запишуваат на таблата. Така се проверува точноста на задачата. На крајот се дискутира кои видови зборови се јавуваат во функција на подмет.</p>	Работни листови	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови;</p>
	<p>Активности за следење на постигањата на учениците од синтакса</p>	1	<p>Го анализира, проценува и подобрува и применува сопственото учење од стандардите за (заменки и глаголи)</p>	<p>Наставни листови, (тестови на знаења) Дигитални уреди (квизови)</p>	<p>Усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; контролните вежби; тестовите на знаења;</p>

<p>Лексика Лексички значења на зборовите <i>(еднозначност и повеќезначност на зборовите; директно и преносно значење, конкретно и апстрактно значење на зборовите, синоними, хомоними, антоними)</i></p>	<p>Ја објаснува разликата меѓу конкретно и апстрактно значење на зборовите преку примери.</p>	<p>1</p>	<p>Учениците работат во двојки. Секоја двојка добива наставен лист со текст чија содржина е богата со еднозначни и повеќезначни зборови. Учениците треба да ги наведат зборовите коишто имаат само едно значење и да ги наведат зборовите кои имаат две, три и повеќе значења. Учениците продолжуваат да работат во групи со задача да препознаат зборови и зборовни изрази со директно и преносно значење, конкретно и апстрактно и да ги преформулираат реченицата користејќи ги зборовите/ изразите од кои директно ќе се препознаваат значењата (пр.: Илина најде златен прстен. -Дедо Благоја има златно срце.; Мајка ми држеше чинија в рака. -Таа идејата држи место.). Групите ги читаат на глас новосоставените реченици и сите заедно дискутираат за изразноста на текстот во кој се користат зборови/изрази со преносно значење. На крајот, наставникот презентира реченици со директно и преносно значење (пр.: Денес бевме на планина. -Ти си планина човек!) и во дискусија учениците го толкуваат нивното значење.</p>	<p>Наставни листови</p>	<p>Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи</p>
--	--	----------	--	-------------------------	---

	<p>Идентификува зборови во текст што имаат синоними или антоними и ги наведува нивните синоними/антоними.</p> <p>Идентификува зборови во текст што се хомоними и ги наведува нивните различни значења.</p>	2	<p>Учениците самостојно работат на задачи и барања прикажани на наставен лист. Најпрво со техниката пица треба да запишат во четвртините од парчињата пицата синонимни значења за даден збор, на пример: убава (лична, прекрасна, привлечна, занесна). Во продолжение на активноста во табела го запишуваат спротивното значење на претходно зададени зборови. Со помош на антонимите и синонимите од наставниот лист, учениците составуваат реченици. Од неколкуте зададени хомоними составуваат реченици за да ги покажат различните значења на зборовите (Тој ми е син./Сакам син џемпер). Неколку ученици ги читаат своите примери пред останатите ученици во паралелката.</p>	<p>Наставни листови Игри и техники /</p>	<p>Изработки на ученикот; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи</p>
	<p>Активности за следење на постигањата на учениците од лексика</p>	1	<p>Го анализира, проценува и подобрува и применува сопственото учење од стандардите за (заменки и глаголи)</p>	<p>Наставни листови, (тестови на знаења) Дигитални уреди (квизови)</p>	<p>Усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; контролните вежби;</p>

					тестовите на знаења;
--	--	--	--	--	----------------------

<p>Правописни правила Употреба на голема буква</p>	<p>Правилно користи голема буква на секој дел кај сопствените именки; голема почетна буква само на првиот дел од називот и на други составни делови ако претставуваат имиња.</p>	<p>2</p>	<p>Учениците се поделени во групи и секоја група добива да напише различни работи: (1) пет географски имиња (со еден и два збора во името) на континенти, држави, градови, океани, езера, реки, планини; (2) пет имиња на ученици во класот; (3) пет презимиња на наставници кои им предаваат; (4) пет прекари; (5) пет имиња на планети и галаксии; (6) пет наслови на омилени книги; (7) пет наставни предмети; (8) три називи на институции кои имаат повеќе зборови во називот. Групите ги запишуваат одговорите на табла и заеднички се дискутира за точноста на напишаното. Во дискусија се заклучува кога се користи голема буква при пишување на сопствените именки, особено кога имињата се составени од два збора.</p> <p>На претходно подготвена презентација, учениците проследуваат слајдови со</p>	<p>Презентации Визуелни записи Компјутер</p>	<p>Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови;</p> <p>Домашни задачи</p> <p>граматички анализи на текст, прикази</p>
--	---	----------	---	--	--

<p>Употреба на интерпункциските знаци (точка, запирка, прашалник, две точки, три точки, извичник, наводници)</p>			<p>фотографии. Во тетратката треба да ги запишат називите и имињата на тоа што го гледаат (историски настани, културни собири, цркви, манастири, политички партии). Потоа примерите се запишуваат на таблата и се дискутира како се запишани. По дискусијата следуваат слајдови со точно напишани имиња. Учениците прават лектура.</p>		
	<p>Правилно ги користи интерпункциските знаци: точка, запирка, прашалник, две точки, три точки, извичник, наводници во писмената комуникација.</p>	2	<p>Учениците работат самостојно. Добиваат текст на кој му недостигаат интерпункциски знаци: точка, запирка, прашалник, две точки, три точки, извичник, апостроф, наводници. Треба да ги запишат на соодветното место. На крајот од активноста добиваат по еден работен лист со точно употребени интерпункциски знаци и секој ученик ја проверува точноста на употребените знаци.</p> <p>Двајца ученици добиваат краток дијалог кој го глумат пред паралелката.</p>	<p>Текст Наставни листови со Дијалози</p>	<p>Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи</p>

<p>Делење на зборовите на крајот од редот и пренесување на дел од зборот во друг ред (<i>правописен знак цртичка</i>)</p>			<p>Учениците го запишуваат она што го слушаат, користејќи ги правописните правила за обележување на директниот говор. На интерактивна табла или на работен лист е запишана дијалошката форма со правилно употребени знаци за обележување на директниот говор од каде учениците заедно со наставникот/ наставничката дискутираат за правилната употреба на знаците.</p>		
	<p>Правилно ги дели и пренесува зборовите на крајот од редот со цртичка.</p>	1	<p>Учениците пишуваат диктат при што фокус на проверката при пишувањето е пренесувањето на зборовите на крајот на редот. Точноста ја проверуваат во пар, според прикажаниот пример на таблата.</p>	Тетратки	<p>Практичните изведби (на пример, пишување диктат) Самооценување Домашни задачи</p>

<p>Читање со разбирање</p>	<p>Одговара на прашања во врска со податоци дадени во вид на табели и графикони.</p> <p>Одговара на прашања во врска со податоци дадени на мапа</p>	<p>1</p>	<p>Учениците работат во групи и читаат и разгледуваат текстови со графикони, табели и дијаграми. На наставен лист добиваат различни типови прашања (со заокружување, дополнување, целосен одговор, точно-неточно) кои се однесуваат на текстовите и треба да ги одговорат.</p> <p>Учениците се поделени во групи. Добиваат мапа, а секоја група треба информациите од мапата да ги презентира одговарајќи на поставените прашања.</p>	<p>Текстови со Табели, графикони, дијаграми мапи</p>	<p>Анализа и интерпретации на табели, дијаграми, графици и нивно презентирање;</p> <p>Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците;</p> <p>Одговори дадени во наставни листови;</p> <p>Домашни задачи</p>
-----------------------------------	---	----------	---	--	--

<p>Слушање со разбирање</p>	<p>Одговара на прашања поврзани со содржина на прочитан текст од стручна книга, енциклопедии, извештаи.</p> <p>Одговара на прашања поврзани со слушнат текст на дадена тема.</p>	<p>2</p>	<p>Учениците добиваат задача да истражат кои стручни книги ги имаат во својот дом, да ги запишат нивните наслови и видот на стручната книга која ја нашле на дадена тема (речник, лексикон, енциклопедија, учебник итн.). Ако не можат да пронајдат дома, може да ја посетат и училишната библиотека и да добијат помош од библиотекарот. Учениците пронајдениот текст од стручна литература, енциклопедија или некој извештај, го претставуваат пред своите соученици. Учениците го слушаат текстот и одговараат на прашањата поврзани со слушнатиот односно прочитан текст. На крајот резимираат со една до две реченици во пишана или усна форма.</p> <p>Учениците слушаат извадоци од книгата „Добра ноќ за бунтовни девојчиња“ од Елена Фавили. По секој слушнат текст одговараат на прашања кои ги добиле на наставен лист. Одговорите се презентираат пред паралелката. Се наведуваат примери од прочитаните делови од книгата за различни успешни жени во различни професии. Се заклучува дека жените можат да бидат успешни во</p>	<p>Стручна литература :книги, енциклопедии, извештаи</p> <p>Наставни листови</p>	<p>Истражувачките задачи и активности при кои ученикот врши: собирање податоци, евидентирање, претставување резултати – наративно или со табели, дијаграми, графици и нивно презентирање; Усни одговори на прашања поставени од наставникот или соучениците; Одговори дадени во наставни листови; Домашни задачи</p>
------------------------------------	---	----------	---	--	--

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА ЗА ТЕМА 1

			различни професии (писателки, пилоти, истражувачки, научнички итн)		
	Резимира во 1-2 реченици (во пишана или усна форма) слушнат или прочитан текст од 5-6 реченици.	1	Учениците добиваат наставен лист со информации за настани. Секој информативен текст е со должина од 5-6 реченици. Учениците имаат задача да изберат еден и да го резимираат со 1-2 реченици.	Наставни листови	Усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; ☐ поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; ☐ домашните задачи

Пишување текстови со користење податоци	Искажува став (во пишана форма) за тема во прочитан текст и го поткрепува со цитати од текстот	1	Учениците преку насочувачка дискусија зборуваат за професии и дали истите можат да се поделат на машки и женски. Потоа учениците добиваат наставен лист со текст од книгата „Сто највлијателни жени во историјата“ (од повеќе автори). Потоа секој ученик во пишана форма треба да го искаже својот личен став во врска со темата и личноста од прочитаниот текст. Ставовите треба да бидат поткрепени со цитати од текстот што го прочитале. На крајот, во паралеката се читаат творбите на учениците и се заклучува дека нема поделба на машки и женски професии и дека успешноста во определна професија зависи од многу други фактори (образование, стручност, посветеност итн).	Дебата	усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи
	Пишува нелитературен текст со користење податоци од различни извори (стручни книги, учебници, весници, списанија, речници,	1	На учениците им се задава тема за која треба да најдат соодветна стручна литература (со помош и насоки од наставникот). Темата треба да е во согласност со нивната возраст (на пр. извадок од детска енциклопедија на теми	Стручна литература, Енциклопедии, Учебници, Списанија, речници	истражувачките задачи и активности при кои ученикот пишување текст усните одговори на

	<p>енциклопедиј). Правилно ги наведува изворите на податоците што ги користи при пишување текстови</p>	<p>кои се учат по предметот Природни науки, извадок од енциклопедија за настанокот на Сончевиот систем, за изумирањето на диносаурусите и сл.) Учениците во двојки треба да изделат податоци од прочитаниот текст и да ги запишат во тетратките. Потоа добиваат задача да напишат нелитературен текст, користејќи ги изделените податоци. Откако ќе завршат со пишувањето, ги наведуваат изворите на податоци што ги користеле при пишувањето на текстовите. Неколку ученици ги читаат своите текстови пред целата паралелка.</p>		<p>прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи</p>
--	--	--	--	--

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА ЗА ТЕМА 1

	<p>Активности за следење на постигањата на учениците од наука за јазикот</p>	<p>2</p>	<p>Го анализира, проценува и подобрува и применува сопственото учење од стандардите за програмското подрачје Јазик и комуникација</p>	<p>Наставни листови, (тестови на знаења) Дигитални уреди (квизови)</p>	<p>Усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; контролните вежби; тестовите на знаења;</p>
--	---	----------	---	---	--